

Abdi A.A. (2011), De-monoculturalizing Global Citizenship Education: the Need for Multicentric Intentions and Practices, [w:] L. Shultz, A.A. Abdi, G.H. Richardson (red.), Global Citizenship Education in Post-Secondary Institutions. Theories, Practices, Policies, New York: Peter Lang Publishing, Inc.

Abdi A.A., Shultz L. (red.), (2008), Educating for Human Rights and Global Citizenship: State University of New York Press.

Achermann N., Pecorari C., Winkler-Metzke C., Steinhausen H.-C. (2006), Schulklima und Schulumwelt in ihrer Bedeutung für psychische Störungen bei Kindern und Jugendlichen: Einführung in die Thematik, [w:] H.C. Steinhausen, N. Achermann (red.), Schule und psychische Störungen, Stuttgart: Kohlhammer, 15–37.

Adamski F. (red.), (1995), Wartości – społeczeństwo – wychowanie. Studia z pedagogiki społecznej, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Adler R.B., Rosenfeld L.B., Proctor R.F. II, (2007), Relacje interpersonalne. Proces porozumiewania się, Poznań: Dom Wydawniczy REBIS.

Andreotti V. (2006), Soft Versus Critical Global Citizenship Education, „Policy & Practice – A Development Education Review”, 3 (Autumn), s. 83–98.

Andreotti V. (2007), An Ethical Engagement with the Other: Spivak’s Ideas on Education, „Critical Literacy: Theories and Practices”, 1(1), s. 69–79.

Andreotti V. (2011a), Actionable Postcolonial Theory in Education (Postcolonial Studies in Education), New York: Palgrave Macmillan.

Andreotti V. (2011b), The Question of the ‘Other’ in Global Citizenship Education: a Postcolonial Analysis of Telling Case Studies in England, [w:] L. Shultz, A.A. Abdi, G.H. Richardson (red.), Global Citizenship Education in Post-Secondary Institutions. Theories, Practices, Policies, New York: Peter Lang Publishing, Inc., s. 140–157.

Andreotti V. (2016a), The Educational Challenges of Imagining the World Differently, „Canadian Journal of Development Studies/Revue Canadienne d’études du développement”, 37(1), s. 101–112.

Andreotti V. (2016b), Different Imaginaries of Global Citizenship and Education, Prezentacja z kongresu Welt Weit Wissen – Bundesweiter Kongress für Globales Lernen und Bildung für nachhaltige Entwicklung, Bonn, 14–16 kwietnia 2016 r., http://www.weltweitwissen2016.de/seiten/fileadmin/wew/seiten/Dokumentation/Praesentation_Andreotti_WeltWeitWissen_2016.pdf

Andreotti V., Ahenakew C., Cooper G. (2011), Epistemological Pluralism. Ethical and Pedagogical Challenges in Higher Education, „AlterNative: An International Journal of Indigenous Peoples”, 7(1) s. 40–50. <https://doi.org/10.1177/117718011100700104>

Andreotti V., De Souza L.M.T. (2014a), Introduction: (Towards) Global Citizenship Education ‘Otherwise’, [w:] V. Andreotti, L.M.T. De Souza, (red.), Postcolonial Perspectives on Global Citizenship Education, Abingdon–New York: Routledge.

Andreotti V., De Souza L.M.T. (red.), (2014b), Postcolonial Perspectives on Global Citizenship Education, Abingdon–New York: Routledge.

Argyle M. (2002), Psychologia stosunków międzyludzkich, Warszawa: PWN.

Balarin M. (2011), *Global Citizenship and Marginalisation: Contributions Towards a Political Economy of Global Citizenship*, „Globalisation, Societies and Education”, 9 (3–4), s. 355–366.

Bańko M. (2000), *Inny słownik języka polskiego*, Warszawa: PWN.

Barnes C., Mercer G. (2008), *Niepełnosprawność*, Warszawa: Wydawnictwo Sic!.

Bartnikowska U., Ćwirynkało K., Żyta A. (2016), *Nauczyciele szkoły integracyjnej wobec kształcenia dzieci z trudnościami emocjonalnymi i w zachowaniu*, „Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej”, 23, s. 133–145.

Bauman Z. (2009), *Kształt życia*, Kraków: Wydawnictwo Literackie.

Bauman Z. (2008), *Wspólnota. W poszukiwaniu bezpieczeństwa w niepewnym świecie*, Kraków: Wydawnictwo Literackie.

Bauman Z. (2012), *Czas bezkrólewia. Wywiad Jarosława Makowskiego z Zygmuntem Baumanem*, „Przekrój”, 9, s. 6–9.

Bayliss Ph. (2002), *Edukacja włączająca* [w:] J. Bogucka, D. Żyro, T. Wejner (red.), *Od nauczania integracyjnego do szkoły równych szans*, Warszawa: Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.

Beck U. (1993), *Die Erfindung des Politischen – Zu einer Theorie reflexiver Modernisierung*, Frankfurt: Shurkamp.

Białobrzaska K., Kawula S. (2006), *Człowiek w obliczu wykluczenia i marginalizacji społecznej. Wokół zagadnień teoretycznych*, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT.

Biccum A. (2010), *Global Citizenship and the Legacy of Empire: Marketing Development*, New York: Routledge.

Biernat T., Malinowski J. (red.), (2016), *Edukacja a włączenie społeczne: konteksty socjalne i pedagogiczne*, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT.

Biesta G., Lawy R. (2006), *From Teaching Citizenship to Learning Democracy: Overcoming Individualism in Research, Policy and Practice*, „Cambridge Journal of Education”, 36(1), s. 63–79.

Bilz L. (2014), *Werden Ängste und Depressive Symptome bei Kindern und Jugendlichen in der Schule übersehen?*, *Zeitschrift für Pädagogische Psychologie*, 28(1–2), s. 52–62.

Błęzyńska K. (1999), *Semantyka niepełnosprawności – rola języka w kształtowaniu sytuacji osób niepełnosprawnych*, [w:] M. Chodkowska (red.), *Interdyscyplinarność w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Borowska-Beszta B. (2012), *Niepełnosprawność w kontekstach kulturowych i teoretycznych*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.

Borowska-Beszta B. (2013), *Etnografia stylu życia kultury dorosłych torunian z zaburzeniami rozwoju*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Borowska-Beszta B. (2014), *Kultury niepełnosprawności w kontekstach teoretycznych i realiach badawczych – szkice analizy strukturalnej*, Portal Informacyjny Osób Niepełnosprawnych PION.pl 2014, <http://www.pion.pl/artykuly/czytelnia/kultury-niepelnosprawnosci-wkontekstach-teoretycznych-i-realiach-badawczych-szki>

- Bourn D. (2015), *The Theory and Practice of Development Education: A Pedagogy for Global Social Justice*, London–New York: Routledge.
- Broda-Wysocki P. (2012), *Wykluczenie i inkluzja społeczna. Paradygmaty i próby definicji*, Warszawa: Instytut Pracy i Spraw Socjalnych
- Bron Jr M., Naumiuk A. (2017), Budżet partycypacyjny w kształtowaniu wspólnej przestrzeni lokalnej – potencjał edukacyjny i inspiracje pedagogiczne, „*Pedagogika Społeczna*”, 3(65), 37–54, <http://pedagogikaspoeczna.com/wp-content/uploads/2018/01/PS3201737-54.pdf>
- Bryan A. (2013), ‘The Impulse to Help’: (Post) humanitarianism in an Era of the ‘New’ Development Advocacy, „*International Journal of Development Education and Global Learning*”, 5(2), s. 5–29.
- Bryan A., Bracken M. (2011), *Learning to Read the World? Teaching and Learning about Global Citizenship and International Development in Post-Primary Schools*, Dublin.
- Brzezińska A., Zwolińska K. (2010), Marginalizacja osób z ograniczeniami sprawności na skutek zaburzeń psychicznych, „*Polityka Społeczna*”, (2), s. 16–22.
- Carson R.C., Butcher J.N., Mineka S., (2003), *Psychologia zaburzeń: Człowiek we współczesnym świecie*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Chodkowska M. (1999), *Socjopedagogika specjalna – założenia i kierunki badań*, [w:] M. Chodkowska (red.), *Interdyscyplinarność w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, s. 31–41.
- Chrzanowska I. (2015), *Pedagogika specjalna: Od tradycji do współczesności*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Chrzanowska I. (2017), Stan i rozmiary udziału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w edukacji włączającej w Polsce, „*Forum Pedagogiczne*”, 1, s. 37–56, <http://czasopisma.uksw.edu.pl/index.php/fp/article/view/746>
- Council of Members (2015), *Resolution – Inclusive Societies at Stake*, Brussels, http://www.youthforum.org/assets/2015/04/0071-15_RES_INCLUSIVE_SOCIETIES_FINAL.pdf
- Czerepaniak-Walczak M. (1996), *Edukacja wobec wyzwań pluralizmu ideologiczno-politycznego*, Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego.
- Dąbrowski K. (2007), *Ogniska Dziadka Lisieckiego*, Warszawa: Wydawnictwo DIGIPOL.
- Danecka M. (2014), *Partycypacja wykluczonych. Wyzwanie dla polityki społecznej*, Olsztyn: Instytut Studiów Politycznych PAN, Oficyna Naukowa.
- Davies L. (2006), Global Citizenship: Abstraction or Framework for Action?, „*Educational Review*”, 58(1), s. 5–25.
- Deptuła M. (2013), *Odrzucenie rówieśnicze. Profilaktyka i terapia*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- DESA (2009), *Creating an Inclusive Society: Practical Strategies to Promote Social Integration (draft)*, <http://www.un.org/esa/socdev/egms/docs/2009/Ghana/inclusive-society.pdf>
- Dorenda-Zaborowicz M. (2014), *Nowe civil society? Rola Internetu w funkcjonowaniu społeczeństwa obywatelskiego w Polsce*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.

- Dower N. (2003), *An Introduction to Global Citizenship*, Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Dower N. (2008), *Are We All Global Citizens or Are Only Some of Us Global Citizens?: The Relevance of this Question to Education*, [w:] A.A. Abdi, L. Shultz (red.), *Educating for Human Rights and Global Citizenship*, New York: State University of New York Press, s. 39–54.
- Dryżałowska G. (1997), *Rozwój językowy dziecka z uszkodzonym słuchem a integracja edukacyjna. Model kształcenia integracyjnego*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Dryżałowska G. (2001), *Obecność teorii „wspólne i swoiste” Aleksandra Hulka we współczesnej pedagogice*, [w:] G. Dryżałowska (red.), *Paradygmaty i przeobrażenia edukacji specjalnej. W świetle dorobku Profesora Aleksandra Hulka*, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak, s. 82–86.
- Dryżałowska G. (2015), *Integracja edukacyjna a integracja społeczna. Satysfakcja z życia osób niedosłyszących*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Dunaj B. (1996), *Słownik współczesnego języka polskiego*, Warszawa: Wydawnictwo Wilga.
- Duszak A., Fairclough N. (2008), *Wstęp: Krytyczna analiza dyskursu – nowy obszar badawczy dla lingwistyki i nauk społecznych*, [w:] A. Duszak i N. Fairclough (red.), *Krytyczna analiza dyskursu: interdyscyplinarne podejście do komunikacji społecznej*, Kraków: Universitas, s. 7–29.
- Dykcik W. (1997b), *Problemy autonomii i integracji społecznej osób niepełnosprawnych w ich środowisku życia*, [w:] W. Dykcik (red.), *Pedagogika specjalna*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Dykcik W. (red.), (1997a), *Pedagogika specjalna*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Dziurla R. (2015), *Kultura dopasowania większości – kierunek niemożliwy?*, [w:] P. Tomaszewski, K. Bargiel-Matusiewicz, E. Pisula (red.), *Kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 41–69.
<https://doi.org/10.31338/uw.9788323516200.pp.41-70>
- Easterly W.R. (2008), *Brzemie białego człowieka*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Elliott J., Place M. (2002), *Dzieci i młodzież w kłopotach: Poradnik nie tylko dla psychologów (wyd. 2)*, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- European Committee for Social Cohesion (2004), *A New Strategy for Social Cohesion*, b.m.w., http://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/socialcohesiondev/source/RevisedStrategy_en.pdf
- Europejska Agencja Rozwoju Edukacji Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami (2011), *Kształcenie nauczycieli przygotowujące do edukacji włączającej w Europie: Wyzwania i szanse*, Odense: Europejska Agencja Rozwoju Edukacji Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami.
- Firkowska-Mankiewicz A., Szumski G. (2008), *Pedagogika specjalna i system kształcenia osób z niepełnosprawnością w Polsce*, [w:] D. Smith, *Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki, t. II*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 319–346.
- Foucault M. (2000), *Filozofia, historia, polityka: wybór pism*, Warszawa–Wrocław: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Fox J. (2005), *Unpacking ‘Transnational Citizenship’*, „*Annual Review of Political Science*”, 8, s. 171–201.

Frąckowiak T. (2013), Czy wychowanie ma program naprawy świata? O spotkaniu trzech gracji: dekadencji, awangardy, nadziei, [w:] W. Theiss, M. Winiarski (red.), Pedagogika społeczna. Tradycja i współczesne konteksty, Warszawa: Pedagogium, s. 23–36.

Fraser N., Honneth A. (2003), Redistribution or Recognition? A Political-Philosophical Exchange New York: Verso.

Frieske K. (1997), Dynamika koncepcji marginalizacji społecznej; https://www.ipiss.com.pl/wp-content/uploads/.../08/frieske_dynamika-koncepcji.doc (dostęp: 19.06.2016).

Gajdzica Z. (2009), Kategorie opresyjne i nacechowane pozytywnie w deskrypcji sytuacji społecznej człowieka niepełnosprawnego, [w:] Z. Gajdzica (red.), Człowiek z niepełnosprawnością w przestrzeni społecznej, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, s. 41–52.

Gałecki P., Krawczyk P.S., Świącicki Ł. (2015), Kryteria diagnostyczne z DSM-5®: Desk reference, Wrocław: Edra Urban & Partner.

Gaventa J., Tandon R. (2010a), Citizen Engagements in a Globalizing World, [w:] J. Gaventa, R. Tandon (red.), Globalizing Citizens: New Dynamics of Inclusion and Exclusion, London–New York: Zed Books, s. 3–30.

Gaventa J., Tandon R. (red.), (2010b), Globalizing Citizens: New Dynamics of Inclusion and Exclusion, London–New York: Zed Books, s. 3–30.

Gliński P., Lewenstein B., Siciński A. (red.), (2004), Samoorganizacja społeczeństwa polskiego: III sektor i wspólnoty lokalne w jednoczącej się Europie, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.

Gough N. (2002), Thinking/Acting Locally/Globally: Western Science and Environmental Education in a Global Knowledge Economy, „International Journal of Science Education”, 24(11), s. 1217–1237.

Green M., Moore H., O’Brien J. (2013), Rozwój społeczności lokalnych w oparciu o zasoby. Model ABCD w praktyce, Warszawa: Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL.

Gromkowska-Melosik A., Gmerek T. (2008), Problemy nierówności społecznej w teorii i praktyce edukacyjnej, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.

Grotowska-Leder J. (2005), Ekskluzja społeczna – aspekty teoretyczne i metodologiczne, [w:] J. Grotowska-Leder, K. Faliszek (red.), Ekskluzja i inkluzja społeczna. Diagnoza – uwarunkowania – kierunki działań, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT, s. 25–45.

Grupa Zagranica (2011), Raport z procesu międzysektorowego na temat edukacji globalnej. Warszawa,

http://zagranica.org.pl/sites/zagranica.org.pl/files/attachments/Dokumenty/Ministerialne/raport_z_procesu_miedzysektorowego_eg.pdf

Grupa Zagranica (2012), Przewodnik po edukacji globalnej. Poradnik dla edukatorów: jak rozumieć i realizować edukację globalną. Warszawa, <http://zagranica.org.pl/publikacje/edukacja-globalna/przewodnikpo-edukacji-globalnej>

Grzegorzewska M. (1964), Pedagogika specjalna. Warszawa: Wydawnictwo Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej.

Grzegorzewska M. (1989), Znaczenie badania i wzmaganie dynamizmu adaptacyjnego jednostki w procesie rewalidacji, [w:] M. Grzegorzewska, Wybór pism, Warszawa: IWZZ-WSPS.

- Hart M. (2009), *Global Citizenship: A Key to a World without Poverty and Inequality?*, [w:] P. Hoebink (red.), *The Netherlands Yearbook on International Cooperation*. Assen: Van Gorcum, 141–160, <http://new.contextinternationalcooperation.org/wp-content/uploads/2011/05/110520-article-marieke-hart-global-citizenship-in-nyic.pdf>
- Havik T., Bru E., Ertesvag S.K. (2015), *School Factors Associated with School Refusal and Truancy-Related Reasons for School Non-Attendance*, „*Social Psychology of Education*”, 18(2), s. 221–240.
- Heater D. (2004), *World Citizenship: Cosmopolitan Thinking and Its Opponents (Continuum Studies in Citizenship)*, Continuum International Publishing Group Ltd.
- Held D. (2006), *Models of Democracy*, Cambridge: Polity Press.
- Herbert M. (2004), *Rozwój społeczny ucznia. Poznanie potrzeb i problemów dzieci w okresie dorastania*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Hicks D. (2003), *Thirty Years of Global Education: A Reminder of Key Principles and Precedents*, „*Educational Review*”, 55(3), 265–275.
- Honneth A. (1996), *The Struggle for Recognition. The Moral Grammar of Social Conflicts*, Cambridge: The MIT Press.
- Hulek A. (1977a), *Integracyjny system kształcenia i wychowania*, [w:] A. Hulek (red.), *Pedagogika rewalidacyjna*, Warszawa: PWN, s. 492–506.
- Hulek A. (1977b), *Wspólne i swoiste zagadnienia w rewalidacji różnych grup osób z odchyleniami od normy*, [w:] A. Hulek (red.), *Pedagogika rewalidacyjna*, Warszawa: PWN, s. 71–92.
- Hulek A. (1986), *Niektóre współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej*, „*Szkoła Specjalna*”, 4.
- Hulek A. (red.), (1977c), *Pedagogika rewalidacyjna*, Warszawa: PWN.
- Jałowicki B., Łukowski W. (red.), (2006), *Spółeczności lokalne. Teraźniejszość i przyszłość*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Academica”.
- Janas-Kozik M. (2017), *Sytuacja psychiatrii dzieci i młodzieży w Polsce w 2016 roku: Aktualne występowanie i obraz zaburzeń psychicznych wieku rozwojowego*, „*Psychiatria*”, 14(1), s. 61–63.
- Janiszewska-Nieścioruk Z. (1999), *Uwarunkowania efektów społecznej integracji*, [w:] A. Maciarz (red.), *Z teorii i badań społecznej integracji dzieci niepełnosprawnych*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, s. 24–36.
- Jankowski K. (red.), (1978), *Przełom w psychologii*, Warszawa: Czytelnik.
- Jarosz M. (2008a), *Wstęp*, [w:] M. Jarosz (red.), *Naznaczeni i napiętnowani. O wykluczeniu politycznym*, Warszawa: Oficyna Naukowa, s. 7–16.
- Jarosz M. (red.), (2008b), *Wykluczeni. Wymiar społeczny, materialny, etniczny*, Warszawa: Instytut Studiów Politycznych PAN.
- Jędraszewski M. (1990), *Wobec Innego. Relacje międzypodmiotowe w filozofii Emmanuela Lévinasa*, Poznań: Wydawnictwo Księgarnia Świętego Wojciecha.
- Jefferess D. (2001), *What’s My Name? Or, Developing In Linga*, <https://english.chass.ncsu.edu/jouvert/v6i1-2/davidj.htm>

- Jefferess D. (2008), Global Citizenship and the Cultural Politics of Benevolence, „Critical Literacy: Theories and Practices”, 2(1), s. 27–36.
- Jefferess D. (2012), The „Me to We” Social Enterprise: Global Education as Lifestyle Brand, „Critical Literacy: Theories and Practices”, 6(1), s. 18–30.
- Jerzak M. (red.), (2016), Zaburzenia psychiczne i rozwojowe u dzieci a szkolna rzeczywistość, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Jerzak M., Zając K. (2013), Szkolny system bezpieczeństwa, [w:] A. Kołakowski (red.), Zaburzenia zachowania u dzieci. Terapia i praktyka, Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, s. 406–439.
- Kamiński A. (1972), Funkcje pedagogiki społecznej. Praca socjalna i kulturalna, Warszawa: PWN.
- Karaś M. (2012), Niepełnosprawność, od spojrzenia medycznego do społecznego i Disability Studies, „Przegląd Prawniczy, Ekonomiczny i Społeczny”, 4, s. 20–33, <http://hdl.handle.net/10593/5758>
- Karpińska O. (2005), Praca socjalna i marginalizacja w świetle wybranych koncepcji człowieka i idei człowieczeństwa, [w:] K. Marzec-Holka, Marginalizacja w problematyce pedagogiki społecznej i praktyce pracy socjalnej, Bydgoszcz: Wydawnictwo UKW, s. 382–390.
- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2012), Dziennik Urzędowy UE C 326/391, https://europa.eu/european-union/documentspublications/official-documents_pl
- Kawula S. (2003), Pedagogika społeczna. Dokonania – aktualność – perspektywy. Podręcznik akademicki dla pedagogów, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Kawula S. (2005), Psychospołeczne aberracje zachowań ludzkich jako podstawa normalizacji jednostkowej i grupowej. Diagnoza i działania pedagogiczne, [w:] Cz. Kosakowski, A. Krause (red.), Normalizacja środowisk życia osób niepełnosprawnych, Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
- Kawula S. (2006), Pedagogika społeczna wobec zjawiska marginalizacji i normalizacji, [w:] K. Biało-brzeska, S. Kawula, Człowiek w obliczu wykluczenia i marginalizacji społecznej. Wokół zagadnień teoretycznych, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT, s. 13–35.
- Kawula S. (2012), Pedagogika społeczna dziś i jutro, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT.
- Kaźmierczak T. (2006), Praca socjalna: między upośledzeniem społecznym a obywatelskością, Katowice: Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”.
- Kendall P.C. (2004), Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Kendall P.C. (red.), (2010), Terapia dzieci i młodzieży. Procedury poznawczo-behawioralne, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Kirenko J. (2001), W stronę społecznego modelu niepełnosprawności, [w:] Z. Palak (red.), Pedagogika specjalna w reformowanym ustroju edukacyjnym, Lublin: Wydawnictwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, s. 61–68.
- Kirenko J. (2002), Indywidualny a społeczny model niepełnosprawności – próba empirycznej weryfikacji, [w:] Z. Tarkowski i G. Jastrzębowska (red.), Człowiek wobec ograniczeń. Niepełnosprawność, komunikowanie, diagnoza, terapia, Lublin, Wydawnictwo Fundacji „Orator”, s. 65–72.

Kirkwood T.F. (2001), Our Global Age Requires Global Education: Clarifying Definitional Ambiguities, „The Social Studies”, 92(1), s. 10–15.

Kobosko J. (2009), Osoba głucha (słabosłysząca), to znaczy kto? – tożsamość osobowa młodzieży głuchej i słabosłyszącej rodziców słyszących, [w:] J. Kobosko (red.), Młodzież głucha i słabosłysząca w rodzinie i otaczającym świecie, Warszawa: Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu „Usłyszeć Świat”, s. 19–33.

Kofta M. (2004), Myślenie stereotypowe i uprzedzenia: mechanizmy poznawcze i afektywne, Warszawa, Instytut Psychologii PAN.

Kołąkowski A. (2016), Budowanie ustrukturalizowanego i przyjaznego środowiska w klasie, [w:] M. Jermak (red.), Zaburzenia psychiczne i rozwojowe u dzieci a szkolna rzeczywistość, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 417–428.

Kołąkowski A. (red.), (2013), Zaburzenia zachowania u dzieci. Terapia i praktyka. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Komisja Europejska (2009), Joint Report on Social Protection and Social Inclusion, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=pl&pubId=323&furtherPubs=yes>

Komisja Europejska, Europe in a Changing World – Inclusive, Innovative and Reflective Societies, <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/europe-changing-world-inclusive-innovative-and-reflective-societies>

Komisja Wspólnot Europejskich (2004), Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomicznego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów. Biała Księga nt. usług użyteczności publicznej. 12.5.2004 COM(2004) 374 final. Bruksela, [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/com/com_com\(2004\)0374/_com\(2004\)0374_pl.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/com/com_com(2004)0374/_com(2004)0374_pl.pdf)

Komorowska-Zielony A., Szkudlarek T. (red.), (2015), Różnice, edukacja, inkluzja, Ars Educandi, t. 5, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.

Konopczyński M. (2009), Metody twórczej resocjalizacji, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Kotlarska-Michalska A. (2005), Przyczyny i skutki marginalizacji w Polsce, [w:] K. Marzec-Holka (red.), Marginalizacja w problematyce pedagogiki społecznej i praktyce pracy socjalnej, Bydgoszcz: Wydawnictwo UKW, s. 69–80.

Kowalik S. (1999), Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych, Katowice: Wydawnictwo Śląsk.

Kowalik S. (2007), Psychologia rehabilitacji. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Krause A. (2002), Wielość poziomów integracji – konsekwencje dla teorii i praktyki, [w:] M. Chodkowska (red.), Wielowymiarowość integracji w teorii i praktyce edukacyjnej, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, s. 65–75.

Krause A. (2005), Człowiek niepełnosprawny wobec przeobrażeń społecznych, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.

Krause A. (2010), Współczesne paradygmaty pedagogiki specjalnej, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.

- Kruk M. (2012), *Bezdomni*, [w:] M. Piekut-Brodzka (red.), *Zrozumieć odmienność*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, s. 128–148.
- Krzychała S. (2007), *Ryzyko własnego życia. Indywidualizacja w późnej ponowoczesności*, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
- Kucińska A. (2013), Nie wiem, czy świat ma koniec – edukacja globalna i dociekania filozoficzne dla dzieci, „*Głos Nauczycielski*”, nr 51–52, s. 51–52.
- Kuleta-Hulboj M. (2015), Kilka uwag o heterogeniczności edukacji globalnej, „*Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja*”, 69(1), s. 67–80.
- Kuleta-Hulboj M. (2016), The Global Citizen as an Agent of Change: Ideals of the Global Citizen in the Narratives of Polish NGO Employees, „*The Journal of Critical Education Policy Studies*”, 14(3), www.jceps.com/archives/3239
- Kuleta-Hulboj M. (2017), Krytyczna Analiza Dyskursu edukacji globalnej w wybranych materiałach organizacji pozarządowych (z warsztatu badawczego), [w:] D. Kubinowski, M. Chutorański (red.), *Pedagogika jako humanistyczno-społeczna nauka stosowana: konsekwencje metodologiczne*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, s. 265–276.
- Kwieciński Z. (1995), *Edukacja wobec wyzwań demokracji*, II Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny, Toruń 31.08–2.09.1995, Toruń: Uniwersytet Mikołaja Kopernika.
- Kwieciński Z. (2006), Modele demokracji a problem równych szans edukacyjnych, [w:] K., Biało-brzeska, S. Kawula, *Człowiek w obliczu wykluczenia i marginalizacji społecznej. Wokół zagadnień teoretycznych*, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT, s. 77–83.
- Kwieciński Z. (2015), *Edukacja wobec różnicy i inkluzji. Dwa typy dyskursów – w stronę pedagogiki pozytywnej*, [w:] A. Komorowska-Zielony i T. Szkudlarek (red.), *Różnice, edukacja, inkluzja*, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, s. 23–28.
- Landorf H., Nevin A. (2007), Inclusive Global Education: Implications for Social Justice, „*Journal of Educational Administration*”, 45(6), s. 711–723.
- Larkowa H. (1979), *Psychologiczne podstawy integracji uczniów z odchyleniami od normy*, [w:] A. Hulek (red.), *Współczesne teorie i tendencje wychowania i kształcenia specjalnego*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wydawnictwo PAN, s. 43–57.
- Lesińska M. (2013), *Inkluzja polityczna imigrantów we współczesnej Europie*, Warszawa: Wydawnictwo Scholar.
- Leśniak-Berek B. (2005), *Marginalizacja młodzieży w społeczeństwie ludzi dorosłych*, [w:] J. Grotowska-Leder i K. Faliszek (red.), *Ekskluzja i inkluzja społeczna. Diagnoza – uwarunkowania – kierunki działań* Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT, s. 155–162.
- Lévinas E. (1987), *Filozof wobec śmierci*, [w:] W. Chabanis, *Śmierć, kres czy początek?*, Warszawa: PAX, s. 254–255.
- Lévinas E. (1991), *Etyka i nieskończony. Rozmowy z Philippem Nemo*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej.
- Lévinas E. (1994), *O Bogu, który nawiedza myśl*, Kraków: Wydawnictwo Homini.
- Lévinas E. (1999), *Czas i to, co inne*, Warszawa: Wydawnictwo KR.

- Lévinas E. (2000), *Inaczej niż być lub ponad istotą*, Warszawa: Wydawnictwo Aletheia.
- Lévinas E. (2002), *Całość i Nieskończoność. Esej o zewnętrżności*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Lévinas E. (2008), *Bóg, śmierć, czas*, Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Levitas R., Pantazis Ch., Fahmy E., Gordon D., Lloyd E., Patsios D. (2007), *The Multi-dimensional Analysis of Social Exclusion. Project Report*, Bristol: University of Bristol;
<http://dera.ioe.ac.uk/6853/1/multidimensional.pdf>
- Ligus R. (2012), *Pedagogika inkluzji i zarządzanie piętnem – znaczenia, interpretacje, praktyki*, [w:] P. Rudnicki, M. Starnawski i M. Nowak-Dziemianowicz (red.), *Władza, sens, działanie: studia wokół związków ideologii i edukacji*, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, s. 309–330.
- Lipkowski O. (1974), *Pedagogika specjalna, Skrypt*, Warszawa: Wydawnictwo Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej.
- Lipkowski O. (1976), *Problem integracji „Szkoła Specjalna”*, 1, s. 6–12.
- Lipman M., Sharp A.M. i Oscanyan F.S. (1996), *Filozofia w szkole*, Warszawa: Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.
- Lipska-Badoti G. (2015), *Metoda dociekań filozoficznych w edukacji globalnej*, [w:] M. Kuleta-Hulboj i M. Gontarska (red.), *Edukacja globalna. Polskie konteksty i inspiracje*, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, s. 145–172.
- Lister R. (2003), *Citizenship: Feminist Perspectives (2nd ed.)*, Basingstoke, Hampshire, New York: Palgrave Macmillan.
- Lister R. (2007), *Inclusive Citizenship: Realizing the Potential*, „*Citizenship Studies*”, 11(1), s. 49–61.
- Maciarz A. (1981), *Rewalidacja społeczna dzieci*, Zielona Góra: Wyższa Szkoła Pedagogiczna.
- Maciarz A. (1999), *Z teorii i badań społecznej integracji dzieci niepełnosprawnych*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Makarewicz-Marcinkiewicz A. (2015), *Ekskluzja społeczna – zjawisko społeczne czy „temat zastępczy”?*, „*Wrocławskie Studia Pedagogiczne*”, 18, s. 149–159.
- Mamzer H. (2011), *Adaptacja kulturowa a wytyczanie granic „ja”*, [w:] A. Paszko (red.), *Edukacja międzykulturowa w Polsce wobec nowych wyzwań*, Kraków: Wydawnictwo Stowarzyszenia Willa Decjusza, s. 31–40.
- Mannion G., Biesta G., Priestley M., Ross H. (2011), *The Global Dimension in Education and Education for Global Citizenship: Genealogy and Critique*, „*Globalisation, Societies and Education*”, 9(3–4), s. 443–456.
- Markowska-Manista U. (2011), *Konsekwencje spotkania. Dylematy edukacji w wielokulturowych miejscach i przestrzeniach*, [w:] A. Paszko (red.), *Edukacja międzykulturowa w Polsce wobec nowych wyzwań*, Kraków: Wydawnictwo Stowarzyszenia Willa Decjusza, s. 31–40.
- Markowski A. (red.), (1996), *Praktyczny słownik poprawnej polszczyzny*, Warszawa: PWN.

Marshall H. (2005) Developing the Global Gaze in Citizenship Education: Exploring the Perspectives of Global Education NGO Workers in England „International Journal of Citizenship and Teacher Education”, 1(2), s. 76–92.

Marshall H. (2009), Educating the European Citizen in the Global Age: Engaging with the Post-National and Identifying a Research Agenda, „Journal of Curriculum Studies”, 41(2), s. 247–267.

Marshall T. (1963), Citizenship and Social Class, [w:] T. Marshall (red.), *Sociology at the Crossroads and Other Essays*, London: Heinemann.

Marshall T.H. (2010), Obywatelstwo i klasa społeczna, „Zoon Politikon: Rocznik Naukowy”, Centrum Badań Społeczności i Polityk Lokalnych Collegium Civitas i Stowarzyszenia CAL, 1, s. 135–153, http://www.deczydujmyrazem.pl/files/Zoon_1_internet.pdf

Marzec A., Karpuszenko E., Motow-Czyż M. (2012), *Inclusion-oriented Activities to Support the Excluded: Polish and Slovak Dimensions*, Warszawa: Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna KONIKA.

Marzec-Holka K. (2015), Współczesne dylematy „dobra wspólnego” inspiracją zmiany edukacyjnej i społecznej Profesora Edmunda Trempały, [w:] K. Marzec-Holka, H. Guzy-Steinke, A. Rutkowska (red.), *Szkoła naukowa pedagogiki społecznej Edmunda Trempały inspiracją zmiany społecznej dzieł i życiorysów*, Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, s. 55–74.

Marzec-Holka K. (red.), (2005), *Marginalizacja w problematyce pedagogiki społecznej i praktyce pracy socjalnej*, Bydgoszcz: Uniwersytet Kazimierza Wielkiego.

Matsumoto D., Juang L. (2007), *Psychologia międzykulturowa*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Mayo M. (2008), Learning Global Citizenship? Exploring Connections Between the Local and the Global, [w:] A. Fragoso, E. Kurantowicz, E. Lucio Villegas Ramos (eds.), *Local in Global. Adult Learning and Community Development: Proceedings*, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, s. 7–20.

Mazur M. (1999), *Cybernetyka i charakter*, Warszawa: Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości.

Melosik Z. (1994), Edukacja globalna: nadzieje i kontrowersje, [w:] H. Kwiatkowska (red.), *Ewolucja tożsamości pedagogiki*, Warszawa: Instytut Historii Nauki, Organizacji i Techniki, s. 165–174.

Melosik Z., Śliwowski B. (2010), *Edukacja alternatywna w XXI wieku*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.

Merryfield M.M. (1998), Pedagogy for Global Perspectives in Education: Studies of Teachers' Thinking and Practice, „Theory Research in Social Education”, 26(3), s. 342–379.

Mezirow J., *Associates* (2000), *Learning as Transformation: Critical Perspectives on a Theory in Progress*, San Francisco: Jossey-Bass.

Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia (2001).

Migasiński J. (1996), Emmanuel Lévinas (1906–1995), „Przegląd Filozoficzny”, 1, s. 13–16.

Migasiński J. (1997), Przecucie zagłady, „Znak”, 8, s. 30–40.

- Migasiński J. (2002), Nowa droga konstytucji podmiotu w filozofii Emanuela Lévinasa, [w:] A. Dubik, Poznań – Podmiot – Dyskurs. Idee i dziedzictwo frankofońskiej tradycji epistemologicznej, Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 49, s. 89–100.
- Migasiński J. (2014), O pojęciu sprawiedliwości w pismach Emmanuela Lévinasa, „Etyka”, 49, s. 83–96.
- Mika S. (1982), Psychologia społeczna, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.
- Miłosz Cz. (2006), Wiersze ostatnie, Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Ministerstwo Gospodarki i Pracy (2005), Narodowy Plan Rozwoju Wstępny Projekt 2007–2013, dokument przynęty przez Radę Ministrów 11 stycznia 2005 r., Warszawa.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (2008), Krajowy Plan Działań na rzecz Integracji Społecznej na lata 2008–2010, Warszawa.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i UNDP (2006), Wykluczenie i integracja społeczna w Polsce. Ujęcie wskaźnikowe; http://rszarf.ips.uw.edu.pl/wykluczenie/raport_undp.pdf
- Miżejewski C. (b.d.), Narodowa Strategia Integracji Społecznej do 2010 roku. Podsumowanie i wnioski na przyszłość. Ekspertyza przygotowana w ramach projektu EAPN Polska – razem na rzecz Europy Socjalnej; <http://www.eapn.org.pl/wp-content/uploads/2013/07/Narodowa-Strategia-Integracji-Spo%C4%B9%E2%80%9Aecznej-do-2010-roku-.Podsumowanie-i-wnioski-na-przysz%C4%B9%E2%80%9Ao%C4%B9%E2%80%BA%C3%84%E2%80%A1.pdf>
- Modrzejewska R., Bomba J. (2010), Rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych i używania substancji psychoaktywnych w populacji 17-letniej młodzieży wielkomiejskiej, „Psychiatria Polska”, XLIV(4), s. 579–592.
- Modrzewski J. (2004), Socjalizacja i uczestnictwo społeczne. Studium socjopedagogiczne, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Modrzewski J. (2006), Biograficzny wymiar uczestnictwa społecznego i jego marginalizacji, [w:] K. Białobrzeska, S. Kawula, Człowiek w obliczu wykluczenia i marginalizacji społecznej. Wokół zagadnień teoretycznych, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT, s. 83–99.
- Morrison J.R. (2016), DSM-5 bez tajemnic: Praktyczny przewodnik dla klinicystów, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Murawska M. (2005), Problem innego. Analiza porównawcza koncepcji intersubiektywności Maurice’a Merleau-Ponty’ego i Emmanuela Lévinasa, Warszawa: Wydawnictwo Wydziału Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego.
- Namysłowska I. (2013), Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w Polsce – stan rozwoju opieki psychiatrycznej i zadania na przyszłość, „Postępy nauk medycznych”, XXVI (1), s. 4–9.
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski (2004); <https://www.mpips.gov.pl/userfiles/File/mps/NSIS.pdf>
- Nartowska H. (1980), Opóźnienia i dysharmonie rozwoju dziecka (Vol. 14), Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- Naumiuk A. (2007), Uczestnictwo społeczne młodzieży, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT.

- Nikitorowicz J. (2010), Reakcje i interakcje w komunikacji społecznej z perspektywy edukacji międzykulturowej, [w:] J. Łukasik, A. Nowosad,
- Nikitorowicz J. (2011), Edukacja międzykulturowa w kontekście dylematów integracji imigrantów w warunkach wielokulturowości, [w:] A. Paszko (red.), Edukacja międzykulturowa w Polsce wobec nowych wyzwań, s. 11–30, Kraków: Wydawnictwo Stowarzyszenia Willa Decjusza.
- Nowak A. (2012), Zagrożenie wykluczeniem społecznym kobiet niepełnosprawnych, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Nowakowska-Siuta R. (red.), (2014), Edukacja alternatywna na rzecz demokracji w edukacji, Krajów: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- O’Loughlin E. i Wegimont L. (2009), Edukacja globalna w Polsce. Europejski proces partnerskiego przeglądu edukacji globalnej. Krajowy raport na temat edukacji globalnej w Polsce; www.gene.eu
- OECD (2017). Inclusive Societies and Development;
<http://www.oecd.org/dev/inclusivesocietiesanddevelopment>
- Olbiński A. (2003), Siły społeczne jako kluczowa kategoria pedagogiki społecznej [w:] S. Kawula, Pedagogika społeczna. Dokonania – aktualność – perspektywy, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Oliwa-Ciesielska M. (2004), Piętno nieprzystosowania. Studium o wyizolowaniu społecznym bezdomnych, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Ollendick T., King N. i Chorpita B. (2010), Empirycznie potwierdzone metody terapii dzieci i młodzieży, [w:] P. Kendall, Terapia dzieci i młodzieży. Procedury poznawczo-behawioralne, s. 470–498, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- ONZ (2017), Postęp w kierunku Celów Zrównoważonego Rozwoju. Raport Sekretarza Generalnego ONZ (E/2017/66);
<http://unic.un.org.pl/files/184/Raport%20Sekretarza%20Generalnego%20Post%20C4%99p%20w%20ki%20erunku%20Cel%20C3%B3w%20Zr%20C3%B3wnowa%20C5%BConego%20Rozwoju.pdf>
- Orłowska M. (2005), Wstęp. O konieczności interdyscyplinarnej dysputy nad wykluczeniem i marginalizacją. Perspektywa pedagogiki specjalnej, [w:] M. Orłowska (red.), Skazani na wykluczenie, s. 7–19, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej.
- Osler A., Starkey H. (2005), Changing Citizenship: Democracy and Inclusion in Education, Maidenhead, England: Open University Press.
- Osler A., Vincent K. (2002), Citizenship and the Challenge of Global Education, Stoke on Trent: Trentham Books.
- Ostaszewski K., Bobrowski K., Borucka A., Okulicz-Kozaryn K., Pisarska A., Raduj J., Biechowska D. (2013), Monitorowanie zachowań ryzykownych i problemów zdrowia psychicznego młodzieży: Badania mokotowskie 2012, Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii.
- Ostrowska A. (1981), Postawy społeczeństwa polskiego wobec niepełnej sprawności, Warszawa: OBOPiSP.
- Ostrowska A. (1983), Bariery społeczne w stosunku do osób niepełnosprawnych, [w:] M. Sokołowska, A. Rychard (red.), Studia z socjologii niepełnej sprawności, Wrocław: Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, s. 16–49.

- Ostrowska A. (1994a), *Badania nad niepełnosprawnością w Polsce*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.
- Ostrowska A. (1994b), *Niepełnosprawni w społeczeństwie. Postawy społeczeństwa polskiego wobec ludzi niepełnosprawnych*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.
- Ostrowska A. (1996), *Zdrowie i samopoczucie a społeczna sytuacja kobiet*, [w:] J. Sikorska (red.), *Kobiety i ich mężowie. Studium porównawcze*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.
- Ostrowska A. (1997), *Postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do osób niepełnosprawnych*, [w:] A. Gustavsson, E. Zakrzewska-Manterys (red.), *Upośledzenie w społecznym zwierciadle*, Warszawa: Wydawnictwo „Żak”, s. 75–95.
- Ostrowska A. (2001a), *Przemiany postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych w latach 1978–2000*, „*Niepełnosprawność i Rehabilitacja*”, 1.
- Ostrowska A. (2001b), *Spółeczeństwo polskie wobec osób niepełnosprawnych. Przemiany postaw i dyskursu*, [w:] J. Sikorska (red.), *Spółeczne problemy osób niepełnosprawnych*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, s. 51–64.
- Ostrowska A. (2002), *Spółeczeństwo polskie wobec osób niepełnosprawnych. Przemiany postaw i dyskursu*, [w:] J. Sikorska (red.), *Spółeczne problemy osób niepełnosprawnych. T. 5. I Kongres Demograficzny w Polsce. Sesja problemowa*, Warszawa, 17 maja 2002, Instytut Filozofii i Socjologii PAN.
- Ostrowska A. (2015), *Niepełnosprawni w społeczeństwie 1993–2013*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.
- Ostrowska A., Sikorska J. (1996), *Syndrom niepełnosprawności w Polsce. Bariery integracji*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.
- Ostrowska A., Sikorska J., Gąciarz B. (2001), *Osoby niepełnosprawne w Polsce w latach dziewięćdziesiątych*, Warszawa: Instytut Spraw Publicznych.
- Ostrowska A., Sikorska J., Gąciarz B., (2001c), *Osoby niepełnosprawne w Polsce. Bariery integracji*, Warszawa: Instytut Spraw Publicznych
- Oxley L., Morris P. (2013), *Global Citizenship: A Typology for Distinguishing its Multiple Conceptions*, „*British Journal of Educational Studies*”, 61(3), s. 301–325.
- Parchomiuk M. (2006), *Niepełnosprawni – społecznie wykluczeni?* „*Niepełnosprawność i Rehabilitacja*”, 6(4), s. 3–16.
- Pashby K. (2014), *Questions for Global Citizenship Education in the Context of the 'New Imperialism': For Whom, by Whom?*, [w:] V. Andreotti, L.M.T. De Souza, (red.), *Postcolonial Perspectives on Global Citizenship Education*, Abingdon–New York: Routledge, s. 9–26.
- Piekarski J. (2013), *Warunki uczestnictwa społecznego – pytanie o perspektywę pedagogiki społecznej*, „*Pedagogika Społeczna*”, 4, s. 75–96.
- Piekut-Brodzka D. (2012), *Odmienność bezdomnych*, [w:] M. Piekut-Brodzka (red.), *Zrozumieć odmienność*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, s. 51–64.

Pierzchała A. (2010), Pasywność jako psychologiczne źródło trudności w pracy z osobami chronicznie bezrobotnymi, [w:] D. Kukła, Ł. Bednarczyk (red.), *Poradnictwo zawodowe dla osób z grupy szczególnego ryzyka: wybrane aspekty*, Warszawa: Wydawnictwo Difin, s. 51–64.

Pike G. (2008), Citizenship Education in Global Context, „Brock Education”, 17, s. 38–49, <https://brock.scholarsportal.info/journals/brocked/home/article/view/100/101>

Pilch T. (2010), Od wspólnoty do osamotnienia, [w:] J. Piekarski, T. Pilch i in. (red.), *Edukacja społeczna wobec problemów współczesnego człowieka i społeczeństwa*, Łódź: Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego, s. 57–72.

Pilch T., Sosnowski T. (red.), (2013), *Zagrożenia człowieka i idei sprawiedliwości społecznej*, V Zjazd Pedagogów Społecznych, t. 1, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.

Plummer K. (2003), *Intimate Citizenship: Private Decisions and Public Dialogues*, Seattle: University of Washington Press.

Polityka regionalna Komisji Europejskiej w zakresie zatrudnienia i integracji społecznej (2017), http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/themes/employment/index_pl.htm

Popper K. (2006), *Społeczeństwo otwarte i jego wrogowie*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Probudźka D. (red.), (2010), *Dobro wspólne*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego.

Pużyński S., Wciórka J. (2000), *Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10: Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne*, Kraków, Warszawa: Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne „Vesalius”.

Pytka L. (2010), Trzy paradygmaty, trzy pedagogiki, trzy strategie. Różne drogi reintegracji społecznej, [w:] M. Konopczyński, W. Theiss, M. Winiarski (red.), *Pedagogika społeczna. Przestrzenie życia i edukacji*, Warszawa: Pedagogium WSPR, s. 142–163.

Pytka L., Zacharuk T. (2014), *Zaburzenia przystosowania społecznego. Elementy pedagogiki reintegracyjnej i edukacji inkluzyjnej*, Siedlce: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego.

Radlińska H. (1935), *Stosunek wychowawcy do środowiska społecznego*, Warszawa: Nasza Księgarnia.

Radziewicz-Winnicki A. (2009), „Piętno” jako traumatyczny stan doznawanego upośledzenia społecznego (kontynuacja pilnej debaty nad oczekiwaną rehabilitacją społeczną osób przejawiających określoną ułomność), [w:] Z. Gajdzica (red.), *Człowiek z niepełnosprawnością w przestrzeni społecznej*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls, s. 15–23.

Reynolds R. (2015), One Size Fits All? Global Education for Different Educational Audiences, [w:] R. Reynolds, D. Bradbery, J. Brown, K. Carroll, D. Donnelly, K. Ferguson-Patrick, S. Macqueen (red.), *Contesting and Constructing International Perspectives in Global Education*, Rotterdam: Sense Publishers, s. 27–41. https://doi.org/10.1007/978-94-6209-989-0_3

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, Dz.U. 2010, Nr 228, poz. 1487.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz

niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych, Dz.U. 2010, Nr 228, poz. 1490.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, Dz.U. 2015, poz. 1113.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, Dz.U. 2013, poz. 532, z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, Dz.U. 2017, poz. 1578.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, Dz.U. 2017, poz. 1591.

Saint-Cheron M. (2008), *Rozmowy z Emmanuelem Lévinasem*, Warszawa: Wydawnictwo Aletheia.

Schattle H. (2008), *Education for Global Citizenship: Illustrations of Ideological Pluralism and Adaptation*, „*Journal of Political Ideologies*”, 13(1), s. 73–94.

Seligman M., Walker E.P. Rosenhan E.F. (2003), *Psychopatologia*, Poznań: Zysk i S-ka.

Shepherd G. (1999), *Rehabilitacja w psychiatrii*, Pruszków: Towarzystwo Amicidi Tworki.

Shultz L. (2010), *What do We Ask of Global Citizenship Education? A Study of Global Citizenship Education in a Canadian University*, „*International Journal of Development Education and Global Learning*”, 3(1), s. 5–22.

Shultz L. (2011), *Engaging the Multiple Discourses of Global Citizenship Education Within a Canadian University: Deliberation, Contestation, and Social Justice Possibilities*, [w:] L. Shultz, A.A. Abdi, G.H. Richardson (red.), *Global Citizenship Education in Post-Secondary Institutions. Theories, Practices, Policies*, New York: Peter Lang Publishing, Inc., s. 13–24

Shultz L., Abdi A.A., Richardson G.H. (red.), (2011), *Global Citizenship Education in Post-Secondary Institutions: Theories, Practices, Policies*, New York: Peter Lang Publishing, Inc.

<https://doi.org/10.3726/978-1-4539-0136-6/6>

Siemaszko A. (1993), *Granice tolerancji. O teoriach zachowań dewiacyjnych*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Silver H. (1994), *Social Exclusion and Social Solidarity: Three Paradigms*. „*International Labour Review*”, 133(5–6), s. 532–578;

Skrzypczak B., Mołda S. (red.), (2003), *Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej: w poszukiwaniu instytucji społecznościowej*, Warszawa: CAL.

Skrzypczak B. (2016a), *Wspieranie procesów partycypacji lokalnej przez badania pedagogiczne. Przypadek społecznej strategii Warszawy*, „*Pedagogika Społeczna*”, 2(60), s. 183–203.

Skrzypczak B. (2016b), Współczynnik społecznościowy. Edukacyjne (re)konstruowanie instytucji społecznościowych – w perspektywie pedagogiki społecznej, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT.

Słania B. (2008), Marginalizacja i stygmatyzacja mniejszości narodowych i etnicznych na przykładzie społeczności romskiej w Polsce, [w:] K. Wódcz, S. Pawlas-Czyż (red.), Praca socjalna wobec nowych obszarów wykluczenia społecznego, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT, s. 181–190.

Slee R. (2009), The Inclusion Paradox. The Cultural Politics of Difference, [w:] M.W. Apple, W. Au, L.A. Gandin (eds.), The Routledge International Handbook of Critical Education, London–New York: Routledge, s. 177–189.

Śliwerski B. (2007), Pedagogika alternatywna. Postulaty, projekty i kontynuacje. Tom I. Teoretyczne konteksty alternatyw edukacyjnych i wychowawczych, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.

Smogorzewska J., Szumski, G. (2015), Rozwijanie kompetencji społecznych dzieci przedszkolnych. Teoria – metodyka – efekty, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Smolińska-Theiss B. (2005), Dylematy marginalizacji z perspektywy pedagogiki społecznej, [w:] M. Orłowska (red.), Skazani na wykluczenie, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, s. 47–56.

Sobecki M. (2010), Edukacja i pedagogika międzykulturowa jako konsekwencja współczesności, [w:] M. Sobecki (red.), Pedagogika wobec wyzwań współczesności: humanistyczny wymiar kapitału ludzkiego, Łomża: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości im. Bogdana Jańskiego, s. 63–100.

Social Exclusion and Integration in Poland. An Indicators-based Approach (2006), Warszawa: UNDP.

Speck O. (2005), Niepełnosprawni w społeczeństwie. Podstawy ortopedagogiki, Gdańsk: GWP.

Steinhausen H.C., Achermann N. (red.), (2006). Schule und Psychische Störungen, Stuttgart: Kohlhammer.

Steins G., Weber P.A., Welling V. (2014), Von der Psychiatrie Zurück in die Schule: Reintegration bei Schulabsentismus. Konzepte – Begründungen – Materialien, Wiesbaden: Springer.

Stephan W.G., Stephan C.W. (2000), Wywieranie wpływu przez grupy. Psychologia relacji, Gdańsk: GWP.

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Uchwała Nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020. Monitor Polski 2012, poz. 882.

Subedi B. (2010), Critical Global Perspectives: Rethinking Knowledge About Global Societies Research in Social Education, Charlotte, NC: Information Age Pub.

Suhr-Dachs L., (2006), Schule und Leistungsgänge [w:] H.C. Steinhausen, N. Achermann (red.), Schule und Psychische Störungen, Stuttgart: Kohlhammer.

Summary of the E-Dialogue On Creating an Inclusive Society: Practical Strategies to Promote Social Integration; <http://www.humiliationstudies.org/documents/UNESCOdialogueFinal.pdf>

Surzykiewicz J. (2016), Sprawiedliwość społeczna w edukacji, referat wygłoszony podczas IX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego pt. „Ku życiu wartościowemu. Idee – koncepcje – praktyki”, Białystok 22 września 2016 r. Obrady plenarne sekcji 3.

Swanson D.M. (2011), Parallaxes and Paradoxes of Global Citizenship: Critical Reflections and Possibilities of Praxis in/Through an International Online Course, [w:] L. Shultz, A.A. Abdi, G.H. Richardson (red.), *Global Citizenship Education in Post-Secondary Institutions. Theories, Practices, Policies*, New York: Peter Lang Publishing, Inc., s. 120–139.

Swanson D.M., Pashby K. (2016), Towards a Critical Global Citizenship? A Comparative Analysis of GC Education Discourses in Scotland and Alberta, „*Journal of Research in Curriculum & Instruction*”, 20(3), s. 184–195.

Szarfenberg R. (2010), Marginalizacja i wykluczenie społeczne – panorama językowo-teoretyczna, [w:] R. Szarfenberg, C. Żołądowski i M. Theiss (red.), *Ubóstwo i wykluczenie społeczne. Perspektywa poznawcza*, Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa, s. 121–142.

Szasz T. (1978), Mit choroby psychicznej, [w:] K. Jankowski (red.), *Przełom w psychologii*, Warszawa: Czytelnik, s. 225–240.

Szasz T. (2012), Mit choroby psychicznej: 50 lat później, „*Psychiatria po Dyplomie*”, 9(1), s. 7–11.

Szatur-Jaworska B. (2005), Uwagi o ekskluzji i inkluzji na przykładzie polityki społecznej wobec ludzi starszych, [w:] J. Grotowska-Leder, K. Faliszek (red.), *Ekskluzja i inkluzja społeczna. Diagnoza – uwarunkowania – kierunki działań*, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT.

Szczurek-Boruta A. (2011), Edukacyjne konteksty kształtowania się poczucia tożsamości kulturowej młodzieży – studia i doświadczenia z pogranicza polsko-czeskiego, „*Pogranicze. Studia Społeczne*”, t. XVII, s. 141–165.

Szczurek-Boruta A. (2012), Indywidualizm warunkiem uczestnictwa we wspólnocie: perspektywa edukacji międzykulturowej, „*Studia z Teorii Wychowania: Półrocznik Zespołu Teorii Wychowania Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN*”, 5(2/3), s. 19–30.

Szczurek-Boruta A., Chojnacka-Synaszkó B., Suchodolska J. (red.), (2014), *Człowiek w przestrzeni lokalnej – dobre praktyki wspierania rozwoju, aktywizacji i integracji społecznej. Konteksty teoretyczne i społeczno-polityczne*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.

Szumski G. (2005), Integracja szansa, na normalizację życia osób niepełnosprawnych, [w:] D. Gorajewska (red.), *Społeczeństwo równych szans. Tendencje i kierunki zmian*, Warszawa: Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji.

Szumski G. (2009), *Integracyjne kształcenie niepełnosprawnych: Sens i granice zmiany edukacyjnej*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Szumski G. (2010), Wokół edukacji włączającej: Efekty kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w klasach specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej.

Szumski G. (2011), Teoretyczne implikacje koncepcji edukacji włączającej, [w:] Z. Gajdzica (red.), *Uczeń z niepełnosprawnością w szkole ogólnodostępnej*, Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, s. 13–23.

Szumski G. (2014), *Edukacja włączająca – niedokończony projekt*, „*Ruch Pedagogiczny*” nr 4.

Szymańska J. (2014), *Ochrona zdrowia dzieci i młodzieży w szkole*, Warszawa: ORE.

Szymański M.J. (red.), *Edukacja. Równość czy jakość?*, s. 35–51, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.

- Tanaś M. (2016), Technologie informacyjno-edukacyjne@edukacja. Wystąpienie podczas IX Zjazdu Pedagogicznego, Białystok, 23 września 2016 r.
- Tarc P. (2011), Bridging (Representations of) the „Global Present” with the Life-World of the Classroom: Researching Toward „Learning to Teach” Global Citizenship Education, [w:] L. Shultz, A.A. Abdi, G.H. Richardson (red.), Global Citizenship Education in Post-Secondary Institutions. Theories, Practices, Policies, New York: Peter Lang Publishing, Inc., s. 64–75.
- Tarkowska E. (2005), Bieda w Polsce w świetle badań jakościowych – próba podsumowania, [w:] S. Golinowska, E. Tarkowska, I. Topińska (red.), Ubóstwo i wykluczenie społeczne. Badania – metody – wyniki, Warszawa: Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.
- Theiss W. (1997), Radlińska, Warszawa: Wydawnictwo Żak.
- Theiss W. (2006), Edukacja środowiskowa – wprowadzenie, [w:] W. Theiss, B. Skrzypczak (red.), Edukacja i animacja społeczna w środowisku lokalnym, Warszawa: Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej.
- Theiss W., Przeclawska A. (2000), Pedagogika społeczna. Pytania o XXI wiek, Warszawa: Wydawnictwo Żak, s. 10–36.
- Trawczyńska J. (1999), Nie można czekać z integracją, „Edukacja i Dialog”, 2, http://edukacijadialog.pl/archiwum/1999,97/luty,146/nie_mozna_czekac_z_integracja,804.html
- Tully J. (2008), Two Meanings of Global Citizenship: Modern and Diverse, [w:] M. Peters, A. Britton, H. Blee (red.), Global Citizenship Education. Philosophy, Theory and Pedagogy, Rotterdam: Sense Publishers, s. 15–40.
- Tyrała P. (1998), Wychowanie i kształcenie dla zmiany społecznej. Stan i perspektywy, Rzeszów: Wydawnictwo Oświatowe FOSZE.
- UNESCO (2014a), Building Inclusive Knowledge Societies. A Review of UNESCO’S Action in Implementing WSIS Outcomes, Paris, <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002264/226425e.pdf>
- UNESCO (2014b), Global Citizenship Education: Preparing Learners for the Challenges of the 21st Century, Paris, <http://en.unesco.org/gced>
- United Nations (2015), Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development, <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld/publication>
- Urban B. (2012), Agresja młodzieży i odrzucenie rówieśnicze, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U. 2004 Nr 64, poz. 593 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r., Prawo Oświatowe, Dz.U. 2017, poz. 59.
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, Dz.U. 1994, Nr 111, poz. 535.
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz.U. 1991, Nr 95, poz. 425, z późn. zm.
- Wardaszko-Łyskowska, H. (1977), Zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży i ich rewalidacja, [w:] A. Hulek (red.), Pedagogika rewalidacyjna, Warszawa: PWN, s. 139–178.
- Warming H., Fahnøe K. (red.), (2017), Lived Citizenship on the Edge of Society. Rights, Belongings, Intimate Life and Spatiality, Palgrave, MacMillan.

- Wciórka J. (2000), Psychiatria środowiskowa: idea, system, metoda, tło, „Postępy Psychiatrii i Neurologii”, 9, s. 319–337.
- Wciórka J., Pelc Z. (2008), Kryteria diagnostyczne według DSM-IV-TR, Wrocław: Elsevier Urban & Partner.
- Weber P.A. (2011), Das Große NEIN zur Schule: Trennungsangst und Schulphobie. Ursachenforschung, Soziale Wahrnehmung in der Schule und Maßnahmen der Intervention, Lengerich: Pabst Science Publishers.
- Wiliński M. (2010), Modele niepełnosprawności: indywidualny – funkcjonalny – społeczny, [w:] A.I. Brzezińska, R. Kaczan, K. Smoczyńska (red.), Diagnoza potrzeb i modele pomocy dla osób z ograniczeniami sprawności, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 15–59.
- Wilk T. (2015), Obecność sztuki teatralnej w codzienności życia społecznego. Nowe obszary zainteresowań pedagogiki społecznej, Katowice: Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego.
- Winiarski M. (2001), Odmiany kreacji środowiskowej, „Pedagogika Społeczna”, 2, s. 47–58.
- Winiarski M. (2011), Edukacja w środowisku lokalnym. „Pedagogika Społeczna”, 10(3–4), s. 21–44.
- Winkler-Metzke C., Achermann N., Pecorari C., Steinhausen H.-C. (2006), Erlebte Schulische Umwelt und Seelisches Befinden, [w:] H.C. Steinhausen, N. Achermann (red.), Schule und Psychische Störungen Stuttgart: Kohlhammer, s. 102–116.
- Winzer M. (2000), Ruch na rzecz integracji: zmiana paradygmatu czy historyczne następstwo?, [w:] A. Rakowska, J. Baran (red.), Dylematy pedagogiki specjalnej, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, s. 7–17.
- Witkowski (2005), O paradoksie marginalizacji. Dwadzieścia dwa przejawy zmiany statusu marginesu w społeczeństwie i w naukach społecznych, [w:] K. Marzec-Holka (red.) [przy współpracy H. Guzy-Steinke, A. Rutkowskiej], Marginalizacja w problematyce pedagogiki społecznej i praktyce pracy socjalnej, Bydgoszcz: Wydawnictwo Edukacyjne AKAPIT.
- Wojciszke B. (2002), Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Wolańczyk T., Srebnicki T. (2010), Wybrane zaburzenia psychiczne, [w:] B. Woynarowska (red.), Uczniowie z chorobami przewlekłymi. Jak wspierać ich rozwój, zdrowie i edukację, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 284–292.
- Wonicki R. (2010), O potrzebie kosmopolitycznego obywatelstwa, „Zoon Politikon”, Rocznik Naukowy Centrum Badań Społeczności i Polityk Lokalnych Collegium Civitas i Stowarzyszenia CAL, s. 73–83, <http://polona.pl/item/32457299>
- Wood P. (2008), The Impossibility of Global Citizenship, [w:] M. O’Sullivan, K. Pashby (red.), Citizenship Education in the Era of Globalization. Canadian Perspectives, Rotterdam: Sense Publishers, s. 27–40.
- Woynarowska B. (red.), (2010), Uczniowie z chorobami przewlekłymi: Jak wspierać ich rozwój, zdrowie i edukację, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Woynarowska B., Mazur J. (red.), (2012), Tendencje zmian zachowań zdrowotnych i wybranych wskaźników zdrowia młodzieży szkolnej w latach 1990–2010, Warszawa: Instytut Matki i Dziecka.

Wroczyński R. (1985), *Pedagogika społeczna*, Warszawa: PWN.

Wyszyńska N. (2003), *Otwarcie się na odmiennosc*, „Edukacja i Dialog”, 8, s. 17–20.

Zaworska-Nikoniuk D. (2003), *Kształtowanie społecznej tolerancji wobec człowieka niepełnosprawnego jako naczelne zadanie edukacyjne pedagoga specjalnego*, [w:] E. Górkiewicz, A. Krause (red.), *Konteksty teoretyczne*, Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, s. 195–205.

Żółkowska T. (2004), *Wyrównywanie szans społecznych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Uwarunkowania i obszary*, Szczecin: Oficyna In Plus.